

IMPORTANȚA FEEDBACK-ULUI CONSTRUCTIV ASUPRA PROCESULUI DE EVALUARE A ELEVILOR

Marina IOVU-CARAUȘ,
Cristina BUDURIN-FURCULIȚĂ,
Colegiul Național de Comerț al ASEM

*„Feedback turns good in to better and better in to best” Frank
Sonnenberg*

Tehnologizarea și digitalizarea, procese omniprezente în viața profesională și personală, determină transformarea socială a procesului comunicațional. Privită din aspectul relaționării, digitalizarea reșetează comunicarea contemporană oferind multiple avantaje de conexiune din ce în ce mai facile. Atuurile pe care le are comunicarea virtuală nu prevalează factorului uman, întrucât comunicarea față în față este cea care facilitează socializarea și susține consolidarea relațiilor.

Educația, privită ca un pilon al succesului social, este determinată empiric de calitatea și eficiența procesului în sine. Racordarea învățământului la nevoile sociale presupune dezvoltarea capitalului uman, promovarea aspirațiilor, relevanța formării și evaluării, precum și asigurarea unei adaptabilități de interacțiune externă.

Calitatea în educație desemnează un complex de principii și practici ce traversează întregul mediu educațional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obținerea de rezultate superioare, raportate la standarde și spre satisfacerea nevoilor și așteptărilor beneficiarilor educației. Ea este definită ca un demers care conduce la învățare perceptivă, la competențe profunde și durabile ale elevilor prin planificarea și realizarea eficientă a rezultatelor așteptate ale învățării [1]. Prin urmare, indicatorii de calitate în educației activează și rentează termenii: didactica, proiectarea, abordare corelativă, eficiență și eficacitate. Retroacțiunea abordării conexe a elementelor vizate determină necesitatea imperativă a valorificării unui feedback prompt și reglator.

Managementul comunicării apare ca principiu de bază a designului educațional. Orice act se finalizează printr-o judecată de valori cu impact de performanță asupra elevilor. Din perspectiva comunicării la nivel organizațional, feedback-ul este parte a procesului de învățare cu multiple valențe în viața de zi cu zi. Numit și comunicare inversă, acesta este esențial pentru a îmbunătăți performanța, fiind apreciat drept factor care are cele mai fluctuante influențe asupra achizițiilor școlare.

Privit ca un schimb de roluri între emitent și destinatar, feedback-ul este un proces care se manifestă la nivelul a diferite

sisteme, prin care strategia folosită pentru atingerea unui rezultat este analizată în scopul îmbunătățirii procesului sau al rezultatului vizat. Ca element al procesului de comunicare, nu respectă ierarhia, fiind esențial atât pentru comunicarea verticală, cât și pentru cea orizontală.

Acesta are rolul de suport în învățare și motivare a elevilor ajutându-i să devină mai încrezuți în sine. În mod polimorf, are însușire formativă atunci când stimulează elevul să își îmbunătățească rezultatele învățării. Or actul de comunicare nu este deplin realizat dacă nu se produce cu un efect constructiv.

Scopul feedback-ului constructiv este de a consolida comportamentele pozitive, care sporesc performanța elevilor sau elimină comportamentele negative - care scad performanța, astfel, este considerat un liant în constituirea unor relații puternice și de durată. Puterea acestuia vine din faptul că el poate redresa, menține o stare bună sau schimba un comportament. Feedback-ul constructiv înseamnă să îți cont de anumite aspecte care să te ajute să fii parte din succesul celor din jurul tău. Modul în care îl formulezi este esențial, la fel și promptitudinea, caracterul specific cu care se oferă, întrucât este eronată ideea unei revizuii pe termen lung a obiectivelor țintă.

Totuși, procesul în sine presupune anumite riscuri, iar asumarea acestora de către profesori este inevitabil. Unii se

concentrează pe partea pozitivă excluzând aspectele negative. Aceștia nădăjduiesc că dacă își laudă neconținut discipolii îi vor inspira să își depășească în mod rapid limitele. Există și cadre didactice care se concentrează doar pe comportamentul negativ și acceptă cu greu situația când un elev perseverează și are rezultate. Însă, ambele comportamente sunt înșelătoare pentru clasa în care lucrezi. Elevii care primesc primul tip de feedback, deci, comportamentul pozitiv, nu ajung niciodată să știe cum pot deveni mai buni și, prin urmare, nu își vor atinge potențialul. În timp ce cei care primesc al doilea tip de feedback se vor simți neglijați și discriminați din cauza lipsei de recunoaștere.

Feedback-ul constructiv este un amestec sănătos de laudă pentru realizări și sugestii pentru îmbunătățirea performanței, considerat un factor de echilibru într-o comunitate/colectiv. Pentru a oferi feedback constructiv trebuie să stăpânești arta de a purta conversații dificile cu elevii și de a le oferi aprecieri pe măsură. Atunci când dorim să punem în evidență performanțele unui elev este bine să remarcăm momentul în care acest lucru s-a întâmplat, care este randamentul sau calitatea care trebuie evidențiată și, eventual, se poate face o referință la o reușită anterioară a acelei persoane.

Gestionarea corectă a unui feedback pozitiv este determinată de atitudinea deschisă și nedistorsionarea

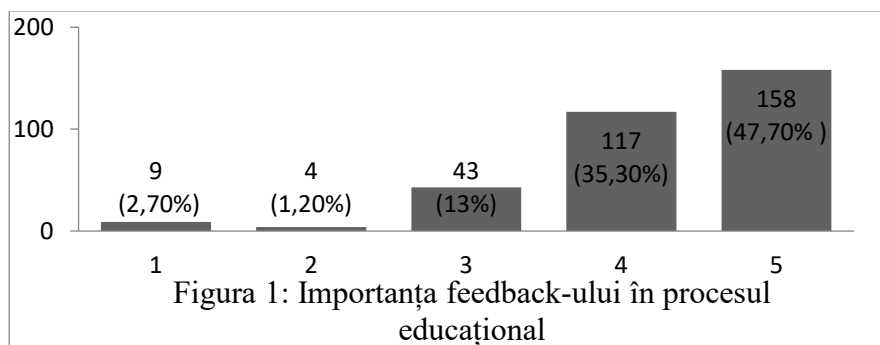
informației/acțiunilor percepute. Interacțiunea clară între instruire și feedback va avea ca rezultat funcționalitatea acestuia la patru nivele [2]:

1. Sarcina de lucru - feedback-ul este eficient dacă este centrat pe informație;
2. Metodele utilizate - poate duce la „dezvoltarea strategiilor de învățare”;
3. Autoreglarea - ajută elevii să se autoevalueze, să accepte feedbackul și să îl utilizeze în conformitate;
4. Sinele - este eficient dacă este utilizată lauda ca o componentă necesară recepționării mesajului transmis.

Integrarea feedback-ului în activitățile de clasă este o strategie eficientă și care își merită efortul, or, importanța acestuia în actul de predare-învățare-evaluare este indiscutabilă, având ca obiectiv reducerea dimensiunilor dintre stadiul actual al elevului și nivelul la care ar trebuie să ajungă, dintre achizițiile curente și criteriile de reușită. Realizat din partea profesorului, are menirea să le dea elevilor răspunsuri prompte cu privire la sarcina ce o desfășoară la moment, poate oferi sugestii sau verifică împreună cu elevul cum progresează. Prin feedback, greșelile se pot corecta, elevul poate fi încurajat să lucreze mai mult sau să aprofundeze anumite aspecte, simțindu-se mai încrezător în posibilitățile sale.

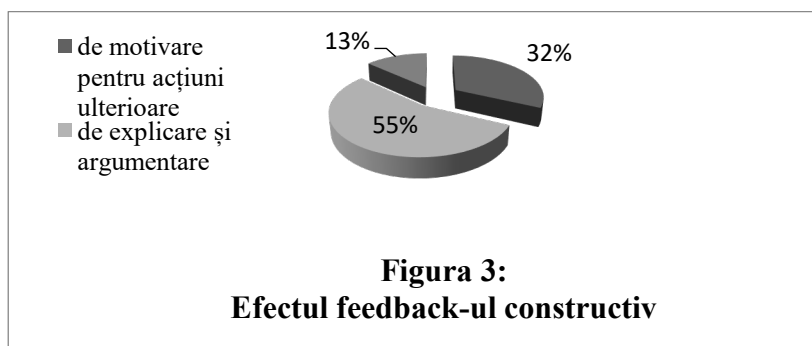
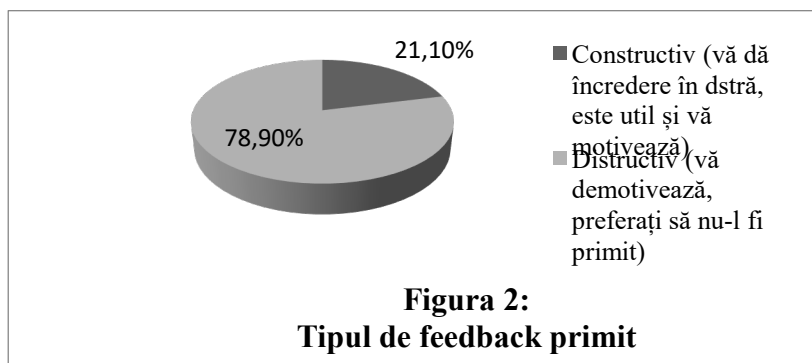
În vederea stabilirii nivelului de realizare a feedback-ului și satisfacție acestuia, a fost elaborat un chestionar pe un eșantion de 331 elevi ai anului III și IV ce își desfășoară studiile în cadrul CNC al ASEM.

În proiectarea chestionarului au fost formulate 10 întrebări închise ce pliază pe nivelul de realizare și calitatea feedback-ului. Datele demonstrează faptul că majoritatea elevilor cunosc (95,5%) și apreciază (83%) (Figura1) importanța acestuia în procesul educațional.

Potrivit opiniei respondenților doar 32% primesc un feedback permanent iar 62,2% - uneori. Consolidarea constructivă a comunicării primită de către elevi este de 78,9% (Figura2), ceea ce are o acțiune favorabilă asupra ameliorării demersului educațional prin elucidarea și argumentarea

răspunsurilor (54,7%), de motivare pentru acțiunile ulterioare (32%) (Figura3).

Rezultatele prezentate denotă faptul că profesorul vine cu răspunsuri scurte și concrete la problema vizată (57,4%) sau cu explicații de rigoare aferente problemelor (26,9%) în scopul realizării demersului educațional. Procesul de comunicare în cadrul orei este bazat pe dezbaterea în grup a avantajelor/dezavantajelor răspunsurilor propuse de elevi (29%) și expunerea opiniei proprii a acestora (25,4%). O condiție

esențiala a evaluărilor scrise, în baza datelor sistematizate este ca testele să fie analizate și discutate pentru a elucida lacunele apărute (70,4%) iar în cazul celor orale, preferința elevilor este pentru notarea cu completări și argumentări (46,5%).

Sintetizând rezultatele chestionarelor, putem conchide că operaționalizarea feedback-ului constructiv în instruire are mai multe beneficii comportamentale:

- Sporește gradul de participare;
- Crește eficiența;
- Atrage atenția asupra unor dimensiuni importante ale performanței;
- Încurajează atingerea scopului;
- Motivează și încurajează învățarea continuă;
- Identifică oportunități de dezvoltare;
- Aduce reflecție proprie;
- Îmbunătățește comunicarea și relațiile interumane.

Feedbackul trebuie privit mai mult ca un dialog și mai puțin ca o transmitere de informații. Acesta nu se referă în mod izolat doar la unele etape ale procesului educațional, nu este un efort doar al profesorului, ci necesită o implicare activă a ambilor actanți: profesor-elev. Acesta ne arată cum să-i încurajăm pe elevi să-l ceară, să-l evalueze și să-l aplice în învățarea lor. Nu este de neglijat nici feedbackul primit de profesori din partea elevilor,

astfel încât aceștia să își revizuiască predarea în sine. Acest lucru va cere o percepere mai bună a dinamicii clasei și îi va determina pe profesori să caute modalități noi de a vedea învățarea altfel decât prin ochii și reflecțiile lor –adică prin ochii elevilor. Persistența unui feedback constructiv implică în sine schimbarea paradigmei acestuia, fiind mereu orientat spre ceea ce este util pentru comunitate.

Referințe bibliografice:

1. Dumitru A. (coord.) Calitate în educație. In: Dogaru M., Dumitru A. Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul urban. Modulul 6. București: Editura Tracus Arte, 2011.
2. Hattie, J. Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning. London: Routledge, 2012.
3. Bîrsan E. Paradigma comunicării asertive a cadrelor didactice. Repere teoretice și practice. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2010.
4. Vicol M. Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive. Teză de doctor în pedagogie. Chișinău, 2013.
5. http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2521/11-15_17.pdf?sequence=1&isAllowed=y

6. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/95013
7. <https://www.aspireteachers.ro/noutati/2020/6/15/evaluarea-pentru-invatare-versus-evaluarea-invatarii>